

Revontuli-Opisto

**Revontuli-Opiston
TOIMINTAKERTOMUS
2024**

REVONTULI-OPISTO VUONNA 2024

1. Revontuli-Opiston hallinto

Revontuli-Opisto on kolmen kunnan alueellinen kansalaisopisto, joka aloitti toimintansa 1.1.2010. Isäntäkuntana toimii Kittilä ja Enontekiö ja Sodankylä ovat sopimuskuntia. Revontuli-Opiston käytännön hallinnoinnista vastaa Kittilän kunnan vapaan sivistystyön lautakunnan alaisuuteen perustettu Revontuli-Opiston jaosto, jossa on kaksi edustajaa kaikista kunnista (Enontekiö, Kittilä ja Sodankylä). Revontuli-Opiston jaosto kokoontui vuoden 2024 aikana neljä kertaa. Kokoukset on pidetty Kittilässä, mutta luottamushenkilöt ovat osallistuneet kokouksiin myös etäyhteyksien kautta.

2. Revontuli-Opiston henkilöstö

Revontuli-Opiston henkilöstöön kuuluu rehtori (Kittilä), koulutussuunnittelija/aluevastaava/apulaisrehtori (Sodankylä), viisi päätoimista opettajaa, kaksi opistosihteerää ja kaksi osa-aikaista (50 % työaika) toimistosihteerää. Lisäksi Revontuli-Opisto ostaa Enontekiön kunnalta sihteeripalvelun 40 % työajalla. Kokonaisuudessaan vakinaisen 10 hlön osalta henkilötyövuosina toteutui vuonna 2024 yhteensä 7,58 htv.

Vajaukseen vaikuttivat useat tekijät. Kuluneen vuoden aikana Revontuli-Opiston vakinaisesta henkilöstöstä oli vanhempainvapaalla yksi virkaopettajaa ja yksi opistosihteerä. Molempia tehtäviä on hoitaneet määräaikaiset sijaiset 1.1.-31.12. Tekstiilityönopettaja sanoutui irti virastaan 1.8.2024 alkaen ja tämä on osaltaan vähentänyt vakinaisen henkilöstön työpanosta, sillä syksyllä hänen tehtävänsä hoiti määräaikainen tuntiopettaja. Lisäksi Kittilän vakituisen toimistosihteerin osa-sairaseläkkeen (50 % työaika) sijaista ei taloudellisten resurssien puuttuessa palkattu vuonna 2024.

Kun kokonaisuudessa huomioidaan kaikki tuntiopettajien opetustunnit (13 900: 813 = 17,10 htv), Revontuli-Opiston työllistävä vaikutus oli vuonna 2024 yhteensä 24,68 htv.

Päätoimisen kaltaisia (yli 16 opetustuntia / vko) tuntiopettajia Revontuli-Opistossa työskenteli vuonna 2024 yhteensä 8 ja sivutoimisia tuntiopettajia 118. Tämän lisäksi Revontuli-Opiston ostamaa opetusta antoi yritysten ja yhdistysten kautta 16 tuntiopettajaa. Yhteensä tuntiopettajia työskenteli opistossa vuoden 2024 aikana 147 hlöä. Kaikki Revontuli-Opiston vakituiset ja määräaikaiset työntekijät ovat työsopimussuhteessa Kittilän kuntaan

3. Revontuli-Opiston talous

Revontuli-Opiston talouden toimintakulut muodostuivat hallinnon, opetustoiminnan, maksupalvelutoiminnan ja hanketoiminnan menoista. Talousarvion mukaisesti toiminta rahoitettiin valtionosuudella, opetustoiminnan tuloilla (kurssimaksut), kuntien maksuosuuksilla ja hankerahoituksella. OKM vahvistaa vuosittain kansalaisopistojen yksikkötuntihinnan, joka on valtionosuuden (57 %) laskennallinen peruste. Vuoden 2024 laskennallisen perusteen yksikkötuntihinta oli 95,18 € ja kun Revontuli-Opistolle vahvistettiin 10 273 valtionosuustuntia, sai Kittilän kunta opistotoiminnan perusteella valtionosuutta yhteensä 557 336 euroa, mikä oli 68 875 euroa vähemmän kuin edellisvuonna.

Taulukko 1. Revontuli-Opiston kokonaismenot, -tuotot ja toimintakate vuosina 2022-2024

	TA 2022	Toteuma 2022	TA 2023	Toteuma 2023	TA 2024	Toteuma 2024
Toimintakulut	1 387 326	1 313 901	1 375 662	1 437 323	1 456 173	1 410 399
Toimintatuotot	808 852	729 774	765 120	811 588	890 405	875 690
toimintakate	- 578 474	-584 127	- 610 542	- 625 734	- 565 768	-534 709

Revontuli-Opiston vuoden 2024 talousarvioon varattujen toimintakulujen käyttö oli 96,9 %. Henkilöstökuluissa käyttö oli 95,8 %, mutta samalla palvelujen ostojen toteuma oli 105,5 %. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa ja muissa kuluissa säästettiin, toteuman ollessa 71% ja 70%. Revontuli-Opiston toimintatuottotavoite alittui hieman toteuman ollessa 98,3 %. Hankerahoitusta onnistuttiin saamaan 119 276 euroa, josta käytettiin 27 282 euroa ja iso osa rahoituksista siirtyi yhä jatkuvien hankkeiden myötä vuodelle 2025. Kuntaosuuksia vuonna 2024 maksettiin ennakkoon siten, että isäntäkunta Kittilän maksuosuus oli 305 000 €, Enontekiön 69 500 € ja Sodankylän kuntaosuus oli 225 800 €.

Revontuli-Opiston hallinnon toimintakulut alittuivat suhteessa talousarvioon toteuman ollessa 86,8 %. Alitus johtui erityisesti siitä, että koulutussuunnittelijan työpanosta voitiin kohdentaa hankkeille ja lisäksi Kittilän toimipisteen vakituisen toimistosihteerin osa-sairaseläkkeen (50 % työaika) sijaista ei taloudellisten resurssien puuttuessa palkattu vuonna 2024.

Opetustoimen osalta opisto ylitti arvioidut toimintamenot hieman, käyttöasteen ollessa 100,8 %. Toimintakulujen ylitystä selitti mm. ennakoitua suuremmat matkakustannukset. Ylitystä paikkasi se, että vastaavasti myös opetuksen tuotot ylittyivät, toteuman ollessa 100,8 %.

Revontuli-Opiston maksupalvelutoiminta järjestettiin täsmälleen yhtä paljon kuin edellisenä vuonna eli

yhteensä 1175 tuntia. Maksupalvelutoiminnasta Kittilässä järjestettiin 1113 tuntia, Sodankylässä 40 tuntia ja Enontekiöllä 22 tuntia. Maksupalvelutoiminta jäi plussalle 7 547 euroa kun tavoitetaso on +/- 0.

Maksupalvelutoiminnassa valtaosa kurseista on ns. sisäistä maksupalvelutoimintaa, jossa opisto tuottaa palvelua esim. varhaiskasvatukselle, kouluille tai nuorisotoimelle. Ulkoinen maksupalvelutoiminta on aina lähtökohtaisesti katteellista toimintaa, josta opistolle syntyy tuloa, mutta näiden kurssien osuus on varsin pieni.

Hankerahoitusta kirjattiin vuodelle 2024 yhteensä 10 327 euroa ja vastaavasti hankekulut olivat 27 282 euroa. Merkittävä osa hankerahoituksesta siirrettiin vuodelle 2025.

Revontuli-Opiston vuoden 2024 taloudellinen tulos

	TA2023	TOT 2023	TA2024	TOT 2024
toimintatuotot	765 120	811 588	890 405	875 690
toimintakulut	- 1 375 662	- 1 437 323	-1 456 173	- 1 410 399
toimintakate	- 610 542	- 625 734	-565 768	-534 709
valtionosuus	610 542	626 211	565 768	557 337
tulos	0	+ 20 725	0	+ 22 626

Toimintakate kuvaa Revontuli-Opiston toimintakulujen ja toimintatuottojen välistä erotusta.

Kunnallistaloudessa toimintakate on aina miinusmerkinen, koska valtionosuudet esitetään talouslaskelmassa vasta toimintakatteen jälkeen. Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi valtionosuuksilla. Tämä toimintakatteen tulos tarkoittaa sitä, että Kittilän kunnalle jää Revontuli-Opiston taloudellisena tuloksena vuoden 2024 osalta 22 626 € ylijäämää, joka jyvitetään toteutuneiden opetustuntien suhteessa palautuksina isäntä- ja sopimuskuntiin.

Taulukko 2. OKM:n Revontuli-Opistolle vahvistamat VOS-tunnit 2018-2024

Revontuli-Opisto	vos-tunnit 2018	vos-tunnit 2019	vos-tunnit 2020	vos-tunnit 2021	vos-tunnit 2022	vos-tunnit 2023	vos-tunnit 2024
vos-tnnit	11 977	11 972	11 950	11 872	11 859	11 808	10 273
vos-euroina	571 888	569 115	574 686	573 641	604 852	626 211	557 337
yksikköhinta	83,77	84,65	84,57	84,77	89,48	93,04	95,18

Taulukosta kaksi ilmenee valtion päätösten seurauksena tapahtunut valtionosuustuntien väheneminen ajanjaksolla 2018-2024, yhteensä 1704 tunnilla. Oppitunnin yksikköhinnan nousu on kuitenkin osittain hillinnyt rahoituksen vähenemistä. Vuoteen 2023 verrattuna valtionosuus väheni 68 875 eurolla.

Taulukko 3. Revontuli-Opiston tulostavoitteiden saavuttaminen vuonna 2024

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoitetaso 2024	Toteutunut 2024
Kattava opetus	valtionosuustunnit, maksupalvelutoiminta	vos-tunnit 16 000 maksupalvelu 1 000 tuntia yhteensä 17 000 tuntia	vos-tunnit 14 880 maksupalvelu 1175 tuntia (Kittilä 1113, Sodankylä 40 ja Enontekiö 22 tuntia) Enontekiö 1475 opetustuntia Kittilä 7 880 opetustuntia, Sodankylä 5 655 opetustuntia Verkko-opetus 1058 opetust. yhteensä 16 069 opetustuntia
Elinikäinen oppiminen	oppilastilastot	opiskelijamäärä 4000	yht. 3987 opiskelijaa (naiset 3003 miehet 984) Enontekiö 317 Kittilä 1597 Sodankylä 1302 Muu 771
		Opiskelijamäärä verkkokursseilla	yhteensä 684 opiskelijaa, kasvua 151 opiskelijaa naiset 565 (457) miehet 119 (76) Enontekiö 47 (37) Kittilä 105 (76) Sodankylä 106 (80) Muu 422 (339)
Omat tulot	Talousarvion toteuma	Opiston tulojen osuus 30 % kaikista menoista	Vuonna 2024 Opiston tulojen osuus 21,0 %

Kansainvälis- tyminen	Rajat ylittävät kurssit Kalottialueella/ope- ttajien kv-koulutus	Kansainvälisyys kansalaisopistotoimintaan	Kv.toiminta vuonna 2024 Kv. täydennys- koulutukseen saatu Erasmus+ rahoitus käytössä, 10 opettajaa kv.koulutuksissa. Osa rahoituksesta (108 949 euroa) siirretty vuodelle 2025
Verkostoituminen	Kurssit, oppilas- tilastot, verkkokurssit	Yhteistyö alueen muiden oppilaitosten kanssa	REDU Lapin opistopiiri, KOL, Opistoalueen peruskoulut (Suomen malli, kerhot) ja lukiot ja alueen yritykset (fasiliteetit ja opetuspalvelujen ostot)

Revontuli-Opiston vuodelle 2024 asetetut tavoitteet saavutettiin osalla tulostavoitealueista. Pääosin tavoitteista jääminen selittyy opetustarjonnassa opettajien saatavuudella ja myös kustannustason nousulla. Tuntiopettajien saatavuudessa on ollut haasteita. Toisaalta kustannustaso, erityisesti henkilöstömenojen osalta on noussut merkittävästi ja vaikuttaisi siltä, että nykyisellä rahoituspohjalla opetustuntitavoitteet ovat ylimitoitettuja. Siltä osin vuosi oli hyvä, että opiskelijamäärä kasvoi edelleen edellisvuodesta kasvun ollessa 3,9 %. Kaikkiaan kursseille osallistui 3987 (edellisvuonna 3 833) netto-opiskelijaa ja yhteensä opistossa oli 8396 (edellisvuonna 7836) kurssilaista. Opistoalueen ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden osuus opiston kaikista opiskelijoista oli 19,3 %. Verkko-opintoihin osallistuvien netto-opiskelijoiden määrä on kasvanut ja esimerkiksi vielä vuonna 2019 verkkokursseilla oli 140 osallistujaa kun nyt taso on asettunut noin nelinkertaiseksi ollen 533 opiskelijaa vuonna 2023 ja kuluneena vuonna 2024 määrä oli jo 684 – kasvua peräti 28 %. Ilahduttavaa on, että osallistujien määrä kasvoi myös kaikissa opistokunnissa. Kunnittain verkkokursseille osallistuttiin seuraavasti: Enontekiö 47, Kittilä 105, Sodankylä 106 ja muualta 422 henkilöä. Verkko-opintojen osalta opistokunnista tulevien opiskelijoiden määrä on yhteensä noin 38 %.

Tavoitelluista opetustuntimääristä saavutettiin maksupalvelutoiminnan ja verkko-opetuksen määrät. Lähiopetuksen osalta tuntimäärätavoitteet ylitettiin Enontekiöllä ja Sodankylässä. Kuntakohtaiset tavoitetuntimäärät saavutettiin kuitenkin hyvin, kun huomioidaan lähi- ja verkko-opetus yhteensä.

Revontuli-Opiston omien tulojen (opistotoiminnan kurssimaksut ja maksupalvelutuotot) osuus opiston kokonaismenoista oli 21,0 %. Osuus on pudonnut, koska kurssimaksujen tasoa on haluttu pitää matalalla ja

vastaavasti kuntien rahoitusosuuksia on kasvatettu. Realistinen tavoitetaso nykyisellä rahoituspohjalla on 20 %. Tuottotavoitteen saavuttaminen yhteiskunnan nykyisessä taloudellisessa tilanteessa on haastavaa. Korkeammat kurssimaksut karsisivat mahdollisesti osallistujamääriä, joten rahoitusosuuden nostaminen kurssimaksuilla olisi vaikeaa.

Revontuli-Opiston yhtenä tavoitteena on ollut opiston kehitystyö hankerahoituksen avulla ja opisto on ollut aktiivinen rahoitusten haussa. Osa hankkeista on opiston omia hankkeita, mutta myös opistojen yhteisissä hankkeissa Revontuli-Opisto on mukana. Vuosi 2024 on ollut opiston osalta aktiivinen hankevuosi. Opisto on ollut mukana kuudessa eri hankkeessa. ERASMUS+ täydennyskoulutuksissa on Euroopan alueella käynyt 10 opettajaa. Tämän lisäksi opistossa on meneillään kestävän kehityksen hanke, jossa kuntalaisten kestävää elämäntapaa tukemaan on järjestetty paljon kursseja ja tapahtumia.

Revontuli-Opisto on jatkanut verkostoyhteistyötä Lapin opistopiirin opistojen kanssa mm. Yhdessä-hankkeessa, jossa päivitetään ja kehitetään opistojen yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Yhteistyötä on tehty ammatillisten oppilaitosten, REDU:n (entinen Lapin matkailuopisto/Levi-Instituutti) kanssa mm. yhteisten opettajien käytössä. Perusopetuksen kanssa on jatkettu yhteistyössä ns. Suomen mallin mukainen toiminta, jossa tavoitteena on maksuton harrastus jokaiselle lapselle koulupäivän yhteydessä. Toistaiseksi tämä malli on ollut käytössä Kittilän osastolla.

Taulukko 4. Revontuli-Opiston tulostavoitteiden saavuttaminen vuonna 2023

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoitetaso 2024	Toteutunut 2024
Projektit	Saatu rahoitus, toteutuneet hankkeet	Kansalliset ja kv.hankkeet	<ul style="list-style-type: none">- Opintotietoliivustus- ERASMUS +- AFSC-ERASMUS- Keke-hanke- Yhdessä-hanke- Latu-hanke <p>Saatu hankerahoitus yht 119 000 euroa</p>

Revontuli-Opisto sai OPH:n eri eri rahoitusohjelmista hankerahaa vuonna 2024 yhteensä 119 000 euroa. Suurimmat yksittäiset rahoituksena saatiin Latu-perustaitoihin hanke, joka on yhteishanke Tornion, Rovaniemen ja Kemijärven kansalaisopistojen kanssa.

Taulukko 5. Revontuli-Opiston tulostavoitteiden saavuttaminen vuonna 2024

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoitetaso 2024	Toteutunut 2024
Alueellinen tasa-arvo	opetustunnit, toimipisteet	palvella koko aluetta tasapuolisesti (taajamat, sivukylät)	Opetusta on toteutettu 32 kylässä, 5283 tuntia (32,9 % opetuksesta)
Hinnoittelu	kurssimaksut	yhtenäiset hinnoittelut asuinpaikasta riippumatta	Revontuli-Opiston jaosto on vahvistanut koko aluetta koskevat hinnoitteluperusteet. Kurssimaksuja nostettiin 10 %.

Revontuli-Opiston yhtenä perustavoitteena on tarjota opetusta koko opistoalueella. Periaatteessa jokaisella kylällä on mahdollisuus saada vähintään yksi kansalaisopistokurssi, mikäli ryhmä vain saadaan kokoon. Vuoden 2023 aikana kursseja toteutettiin 32:ssä eri sivukylässä yhteensä 5283 opetustuntia. Kittilässä kursseja toteutui 13:ssä sivukylässä, Sodankylässä 15:ssä sivukylässä ja Enontekiöllä neljässä sivukylässä. Koko Revontuli-Opiston opetuksesta 32,9 % toteutettiin sivukylissä. Kunnittain tarkasteltuna Kittilän opetuksesta 45,9 %, Sodankylän opetuksesta 18,9 % ja Enontekiön opetuksesta 40,5 % toteutettiin sivukylissä. Kaikissa sivukylissä ei kursseja voitu toteuttaa, koska ei saatu opettajaa tai riittävää opiskelijamäärää kursseille. Toisaalta runsas verkkokurssien tarjonta on parantanut mahdollisuuksia osallistua kursseille myös sivukylissä.

Taulukko 6. Enontekiön kylien asukasmäärät ja toteutuneet opetustunnit kylittäin 2016-2024

Sivukylä	Asukas määrä	Opetus 2016	Opetus 2017	Opetus 2018	Opetus 2019	Opetus 2020	Opetus 2021	Opetus 2022	Opetus 2023	Opetus 2024
Hetta					1064	1079	1035	1016,04	1036,44	875,33
Karesuvanto	356	229	253	300	300	239	207	142,62	150,63	119,82
Kilpisjärvi	122	257	34	313	235	275	245	274,12	273,31	261,16
Leppäjärvi	150	0	4	0	0	0	0	0	0	0
Palojoensuu	165	0	0	0	0	0	0	0	2,66	75,62
Peltovuoma		101	112	52	89	50	37	36	84	143
Ketomella	219	12	12	12	12	12	0	0	0	0
Nunnanen		0	15	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	1012	592	745	677	637	1655	1622	1433,78	1547,04	1474,93

Taulukko 7. Kittilän kunnan kylät ja asukasmäärät ja kylittäin toteutuneet opetustunnit 2016-2024

Sivukylä	Asukas- määrä	Opetus 2016	Opetus 2017	Opetus 2018	Opetus 2019	Opetus 2020	Opetus 2021	Opetus 2022	Opetus 2023	Opetus 2024
Kittilä keskusta					5126	4113	5535	4596	4791	4264
Alakylä	160	246	153	118	130	150	93	102	89	135
Hanhimaa	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Helppi	30	36	8	0	0	0	0	0	0	0
Hormakumpu		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jeesiöjärvi	45	0	0	47	40	0	0	0	0	22
Kallo	175	257	310	229	216	233	194	232	232	196
Kaukonen	347	304	358	410	396	374	360	416	494	611
Kelontekemä	108	132	142	139	134	137	119	131	126	114
Kiistala	78	396	347	297	285	268	289	301	234	191
Kinisjärvi		0	10	10	0	0	0	0	0	0
Kuivasalmi	222	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Köngäs	192	280	241	164	195	170	139	130	163	180
Lompolo	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Molkojärvi	57	255	367	263	240	240	211	249	292	281
Pokka	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pulju		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pöntsö	2	12	0	0	11	0	0	0	0	0
Raattama	133	305	355	310	208	242	188	207	247	182
Rauhala	84	90	86	96	92	84	88	76	108	66
Siitonen	22	6	0	15	31	27	25	16	0	15
Sirkka	892	1235	1369	1377	1281	1366	1177	1215	1347	1593
Tepasto	113	122	44	46	46	47	12	0	0	0
Tepsa	84	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vittakumpu		0	21	20	12	6	6	12	12	0
Vuoma	121	141	252	77	61	34	49	106	57	31
Yhteensä	2973	3817	4063	3618	3378	3378	2950	7789	8192	7881

Taulukko 8. Sodankylän kylien asukasmäärät (2024) ja toteutuneet opetustunnit kylittäin v.2015- 2024

Sivukylä	Asukas määrä	Opetus 2016	Opetus 2017	Opetus 2018	Opetus 2019	Opetus 2020	Opetus 2021	Opetus 2022	Opetus 2023	Opetus 2024
Aska	85	72	6	102	60	16	-	-	23	
Hinganmaa	-	57	44	30	46	42	50	44	46	44
Jeesiö	106	31	0	-	-	-	-	-	-	
Kelujärvi	233	14	20	14	16	8	-	12	29	
Kersilö	41	66	49	36	45	30	52	86	62	58
Kierinki	104	42	55	61	43	66	52	57	57	57
Lokka	63	112	86	139	80	60	70	70	70	65
Luosto	71	113	129	112	86	105	80	101	224	152
Madetkoski	-	31	32	30	13	-	-	-	-	
Moskuvaara	25	27	28	24	24	-	-	-	-	
Orajärvi	254	122	74	91	91	74	66	31	31	31
Petkula		22	44	36	40	22	44	44	24	
Puolakkavaara	233	127	90	80	82	71	60	88	54	36
Rajala	73	114	90	30	-	-	-	-	-	
Raudanjoki	70	59	110	102	133	57	30	115	157	124
Riipi	169	69	69	72	69	100	65	109	111	-
Sassali		83	15	63	40	66	78	47	-	
Sattanen	277	99	75	70	49	42	56	102	113	28
Seipäjärvi	24	31	30	30	30	14	-	-	-	27
Syväjärvi	151	43	57	109	126	127	84	42	114	191
Torvinen	152	43	108	109	109	140	179	222	236	164
Uimaniemi	41	0	0	-	-	-	-	-	-	
Unarin-Luusua	34	24	15	-	33	72	30	4	-	
Vaalajärvi	274	138	157	118	120	91	85	91	45	10
Vuojärvi	75	92	113	75	37	56	66	70	50	50
Vuotso	277	299	205	138	117	106	73	16	27	31
Yhteensä	2958	1930	1701	1671	1489	1365	1329	1353	1362	1068